

Broedvogel inventarisatie **Oostermaet 2019**

"De IJsselstreek"

Colofon
© Vogelwerkgroep de IJsselstreek 2020

Secretariaat: Tineke Hirschler
Buddezand 16
7384 CA Wilp
www.vwg-deijsselstreek.nl

In opdracht van: Stichting IJssellandschap

Foto omslag: Tim van Alen
Foto omslag inzet: roodborst, Jeroen Kuipers
Foto's binnenwerk: Jeroen Kuipers
Redactie: Piet Schermerhorn en Jeroen Kuipers
Tekst: Tim van Alen

Design en finale opmaak: Jeroen Kuipers

Dankwoord

In 2019 hebben we weer een mooi gebied geteld voor Stichting IJssellandschap, een prachtig bosgebied met een mooie slenk; de Oostermaet. Dit was ook de laatste keer dat de organisatie van de BMP-telling bij Esther Veldhoen lag. Daarom namens alle tellers en mij erg bedankt voor de goede organisatie en de strenge redactie op mijn teksten.

Voor de telling in de Oostermaet wil ik ook de hoofdtellers Ronald Groenink en Mike Hirschler enorm bedanken voor de inzet en hulp bij de inventarisaties. Daarnaast natuurlijk ook alle mede vogelaars die hebben meegelopen. Het is altijd leuker om met meer man te inventariseren dan in je eentje!

Verder Gerben Visser van Stichting IJssellandschap bedankt voor het verlenen van de vergunning zodat we zonder problemen door het gebied konden lopen.

Jeroen Kuipers weer bedankt voor het verwerken en publiceren van dit verslag.

Iedereen erg bedankt en dat 2020 een mooi vogeljaar mag worden.

Tim van Alen

Merel

Inhoudsopgave

1. Inleiding
2. Gebiedsbeschrijving
3. Werkwijze
4. Resultaten
 - 4.1 Soorten en aantallen 2019
 - 4.2 Vergelijking met andere jaren
5. Wat is opgevallen

Bronnenlijst

- Bijlage I – Broedcodes
Bijlage II – Territoriumkaarten

1. Inleiding

Al geruime tijd voert Vogelwerkgroep "De IJsselstreek" BMP (broedvogel monitoring project) tellingen uit voor Stichting IJssellandschap. In 2019 is gekozen voor de Oostermaet, een gebied dat is overgenomen van de Vogelwerkgroep Bathmen. Er is voor gekozen om min of meer hetzelfde plot te inventariseren, zodat de gegevens goed vergelijkbaar zijn met vorige jaren.

We hebben voor een BMP-A tellingen gekozen, wat inhoudt dat alle potentiële broedvogelsoorten geteld zijn tijdens de tellingsronden. De Oostermaet is natuurlijk veel groter, maar ook voor dit jaar gold dat we erg krap in tellers zaten.

2. Gebiedsbeschrijving

Tussen de kernen Lettele, Okkenbroek en Bathmen ligt het bijna 550 ha grote complex Oostermaet. Het gebied wordt gekenmerkt door de grote boskern van circa 285 ha. In en om de boskern liggen landbouwgronden, die overwegend ten behoeve van de melkveehouderij worden gebruikt. Het gebied maakt onderdeel uit van de (Provinciale) ecologische hoofdstructuur, waarbij de huidige kwaliteiten van het gebied bepalend zijn voor de ontwikkelingsmogelijkheden van de verschillende functies. (Bron: Stichting IJssellandschap)

Er is voor de telling een deel van de Oostermaet geteld, zie figuur 1. Het onderzoeksgebied is ongeveer 25 ha groot. De kern van het gebied wordt gevormd door een open slenk met een heischrale grasvegetatie. In het zuidelijk deel ligt een grote kapvlakte. De rest bestaat voornamelijk uit middeloud gemengd naaldbos. Het oostelijk deel van het gebied bestaat echter uit oud loofbos, met een groot aandeel zomereik.

Figuur 1: Grens van het telgebied van de Oostermaet

3. Werkwijze

Er is gewerkt volgens de Handleiding SOVON broedvogelonderzoek BMP-A (Handleiding Sovon, 2016). In de periode februari t/m juni werden 9 bezoeken afgelegd. De totale onderzoeksduur betrof 1037 minuten (17 uur en 17 minuten) of te wel ruim 41 minuten per hectare (tabel 1).

Voor de looproute is ervoor gekozen om over de bestaande paden te lopen langs de grens. In de Slenk hebben we via de buitenrand gelopen. Er werd altijd gestart vanaf de parkeerplaats, echter afwisselend linksom of rechtsom lopend. We hebben veel slecht weer in het voorjaar gehad waardoor we een telling verplaatst hebben of dat we later gestart zijn dan gepland vanwege regen.

In bijlage I is een kaart opgenomen van het gebied.

Tabel 1: Tijdsinvestering in de Oostermaet 2019

Bezoeken	Datum	Begintijd	Eindtijd	Tijd in minuten
1	24-feb	8:10	9:35	85
2	10-mrt	8:10	9:45	95
3	24-mrt	6:03	8:30	147
4	14-apr	6:30	8:05	95
5	27-apr	5:45	7:15	90
6	11-mei	5:15	7:30	135
7	19-mei	5:00	7:00	120
8	26-mei	5:00	7:00	120
9	9-jun	4:30	7:00	150
				1037

De gegevens zijn ingevoerd in het digitale portaal van Sovon waarna de waarnemingen door het programma zijn geautoclusterd wat resulteert in de territoriumkaarten.

4. Resultaten

4.1 Soorten en aantallen

In totaal zijn er 31 broedvogelsoorten met zekerheid vastgesteld (tabel 2). Daarnaast zijn 9 soorten vastgesteld die mogelijk in de directe omgeving hebben gebroed (bijvoorbeeld Nijlgans, Havik, Bui- zerd) of later verder doorgetrokken zijn (Keep, Sijs) De Oostermaet is echt een bosgebied met de gebruikelijke soorten die ook in andere bossen in de omgeving voorkomen.

Tabel 2: Soorten en aantal territoria broedvogels

	datum	24-feb	10-mrt	24-mrt	14-apr	27-apr	11-mei	19-mei	26-mei	9-jun	aantal autocluster territoria	hoogste broedcode
	begintijd	08:10	08:00	06:30	06:30	05:45	05:15	05:00	05:00	04:30		
	eindtijd	09:35	09:45	08:30	08:05	07:15	07:30	07:00	07:00	07:00		
1.	Appelvink	1		4							2	2
2.	Bonte Vliegenvanger						1				1	2
3.	Boomklever	5	5	4	1	1	1				5	2
4.	Boomkruiper	5		2	4	3	5	1	3	1	8	2
5.	Boompieper				1	2	3	3	2	2	4	6
6.	Bosuil			1			1				1	7
7.	Buizerd	1	1	1						1		6
8.	Fitis				10	3	2	1	1	1	4	2
9.	Gaai	2	1	3	1				1		2	7
10.	Gekraagde Roodstaart					1			3	1	3	2
11.	Glanskop	4		2			5				6	2
12.	Goudhaan	6	6	3		7	10			1	12	2
13.	Goudvink	2		2	1	1			1		2	2
14.	Groene Specht	1		1				1		1	1	2
15.	Grote Bonte Specht	6	4	7	9	5	5	6	5	3	9	7
16.	Grote Lijster			2	1	1	2			1	2	2
17.	Havik	-1										2
18.	Heggenmus	1		1							1	2
19.	Houtduif	6	4	6	2	3	3	5	5	4	6	2
20.	Keep	1		2								2
21.	Koolmees	16	11	15	7	13	10	9	10	5	15	7
22.	Kuifmees			1							1	2

23.	Merel		3	5	5	4	5	4	5	3	8	7
24.	Middelste Bonte Specht							1			1	2
25.	Nijlgans			1								3
26.	Pimpelmees	5	2	1	3	8	3	5	2	5	9	2
27.	Raaf	1										2
28.	Roodborst	4	4	12		8	11	11	9	10	14	7
29.	Sijs	3		1								2
30.	Spreeuw	3		13	1	2	1	4	2		3	6
31.	Tjiftjaf			6	3	4	10	4	7	7	10	2
32.	Tuinfluit				1							2
33.	Vink	9	5	7	6	6	7	8	6	7	11	2
34.	Winterkoning	3	5	4		3	4	5	5	8	9	2
35.	Witte Kwikstaart			1								2
36.	Zanglijster	2	6	2	1	2	1	2	5	2	5	2
37.	Zwarte Kraai				1							1
38.	Zwarte Mees	2				1		1		1	1	2
39.	Zwarte Specht		2	1	3	1	1	1	1	1	1	16
40.	Zwartkop				3	12	11	3	4	5	13	2

Soorten zoals de buizerd, havik en raaf hebben grote territoria en zijn vaak vliegend waargenomen of in de verte gehoord. Sijs en keep zijn vooral in het voorjaar waargenomen, maar later niet meer. Hoogstwaarschijnlijk betrof dit late doortrekkers die ook zang vertoonden.

Het nest van de zwarte specht is aan de rand van het gebied in de beukenlaan van de Oerdijk gevonden. De zwarte specht heeft bij de tellingen ook de hoogste broedcode gekregen, zie bijlage I voor toelichting op de broedcodes. Van de spreeuwen zullen ook meerdere broedgevallen zijn dan dat er aan territoria wordt aangeven.

4.2 Vergelijking met andere jaren

We hebben hetzelfde gebied geteld als Vogelwerkgroep Bathmen in voorgaande jaren. Hierdoor zijn de gegevens goed vergelijkbaar met de andere jaren (zie tabel 3).

Het is wel 7 jaar geleden dat er voor het laatst geteld was en in die periode kun je goed zien dat het met soorten als de zomertortel en geelgors niet beter is gegaan. Dat is een landelijke tendens, alhoewel de geelgors in sommige regio's juist toeneemt. We hebben geen holenduif waargenomen die de andere jaren wel aanwezig was. Datzelfde geldt voor de kleine bonte specht. Beide soorten komen echter wel voor in de oude laan iets meer oostelijk van het telgebied. Soorten als de appelvink en de middelste bonte specht zijn sinds 2002 als nieuwe soort vastgesteld.

Sommige soorten hebben het licht beter gedaan andere zijn licht afgenomen.

Een soort als de tuinfluit is wel waargenomen tijdens de telling maar niet door de autoclustering gekomen. Wilde eenden komen bij de vistrap wel voor maar dat viel buiten het telgebied en daarom niet mee genomen in de telling.

Tabel 3: Soortenvergelijk 2002 t/m 2019

Soort	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2012	2019	trend
Appelvink	0	0	0	0	0	0	0	2	
Bonte Vliegenvanger	0	2	2	0	1	1	0	1	
Boomklever	5	6	6	6	5	6	3	5	
Boomkruiper	13	12	10	13	13	5	6	8	
Boompieper	5	3	4	4	4	4	4	4	
Bosuil	2	1	1	1	1	1	0	1	
Buizerd	1	1	1	0	1	1	0	0	
Fitis	4	6	6	6	8	5	8	4	
Gaai	3	4	4	3	4	4	1	2	
Geelgors	1	2	2	2	1	0	0	0	
Gekraagde Roodstaart	1	0	0	3	1	0	4	3	
Glanskop	2	4	3	5	3	6	2	6	
Goudhaan	18	20	17	20	16	14	7	12	
Goudvink	4	2	2	3	1	4	3	2	
Groene Specht	2	2	2	2	2	2	2	1	
Grote Bonte Specht	9	9	6	5	6	6	6	9	
Grote Lijster **Kw	2	2	2	2	3	1	2	2	
Havik	0	0	0	0	0	0	0	0	
Heggenmus	2	2	1	1	1	1	1	1	
Holenduif	2	1	2	2	1	0	2	0	
Houtduif	15	14	12	12	11	8	7	6	
Houtsnip	1	1	0	0	1	0	0	0	
Kauw	2	2	2	1	1	1	0	0	
Keep **Ge	0	0	0	0	0	0	0	0	
Kleine Bonte Specht	2	1	2	2	1	2	1	0	
Koolmees	15	17	14	19	12	17	7	15	
Kruisbek	0	1	0	0	0	0	0	0	
Kuifmees	1	3	4	4	1	1	2	1	
Matkop **Ge	6	5	3	4	5	3	2	0	
Merel	13	13	6	13	14	7	6	8	
Middelste Bonte Specht	0	0	0	0	0	0	0	1	
Nijlgans	0	0	0	1	0	0	0	0	
Pimpelmees	12	14	8	13	12	9	6	9	
Raaf **Ge	0	0	0	0	0	0	0	0	
Roodborst	24	20	17	25	24	15	8	14	
Sijs	0	0	0	0	0	0	0	0	
Sperwer	0	0	1	0	0	0	0	0	
Spreeuw	6	4	6	3	5	6	2	3	

Soort	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2012	2019	trend
Staartmees	3	4	3	3	2	4	1	0	
Tjiftjaf	15	21	14	11	8	12	12	10	
Tuinfluiser	2	3	1	2	1	1	1	0	
Vink	21	25	20	22	17	15	13	11	
Wilde Eend	0	0	1	1	1	1	0	0	
Winterkoning	10	15	8	15	11	9	8	9	
Witte Kwikstaart	0	0	0	0	0	0	0	0	
Zanglijster	7	6	4	7	7	3	3	5	
Zomertortel **Kw	2	1	1	0	1	0	0	0	
Zwarte Kraai	3	3	2	2	2	2	1	0	
Zwarte Mees **Ge	8	7	3	7	9	7	4	1	
Zwarte Specht	2	2	2	3	1	2	1	3	
Zwartkop	7	7	5	10	9	7	5	13	

**Rode Lijst soorten (Kw=Kwetsbaar, Ge=Gevoelig)

Legenda

	nieuw
	stabiel
	afgenomen
	verdwenen
	positieve trend
	waargenomen, geen territorium

In tabel 3 is de trend per soort vanaf 2002 goed te volgen en de kleuren in de laatste kolom geven de ontwikkeling over de lange termijn weer. Wat meteen opvalt is dat rood sterk overheerst hetgeen betekent dat veel soorten over de langere termijn een afname laten zien. Uiteraard zitten er wat jaarlijkse fluctuaties in, maar wat erg opvalt is dat voor de meeste soorten het aantal territoria tussen 2002 en 2006 redelijk stabiel is, een enkel soort stijgt iets (fitis en zwartkop) en enkele soorten laten een kleine daling zien (tjiftjaf, houtduif, koolmees, goudvink en vink). In contrast met deze jaren zien we in 2007 dat veel soorten opeens fors achteruit gaan, soms met enkele territoria tot meer dan een halvering van het aantal! De sterkste dalers zijn: boomkruiper (-62%), merel (-50%), roodborst (-38%), vink (-23%) en zanglijster (-57%). Negen soorten blijven gelijk en slechts acht soorten laten tussen 2006 en 2007 een kleine stijging zien waaronder goudvink, koolmees en tjiftjaf. Drie soorten die eerder juist een dalende trend lieten zien.

Hoe dit komt is niet helemaal duidelijk. Het ouder worden van het jonge naaldbos, bosbeheer en verslechterde voedselomstandigheden in de landelijke omgeving kunnen van invloed zijn geweest op sommige soorten. Daarnaast hebben strenge of juist zachte winters vaak direct impact op standvogels. Soms moeten de oorzaken ook gezocht worden in de overwinteringsgebieden.

Nu, 12 jaar later, blijkt dat het merendeel van de soorten (nog) niet teruggekomen is op het niveau van de eerste paar jaar van de tellingen, met gekraagde roodstaart, glanskop, koolmees en zwartkop als enige positieve uitzonderingen. Een rode lijst soort als de zwarte mees bijvoorbeeld laat sinds 2007 een forse achteruitgang zien. Lagen de aantallen in het eerste decennium van deze eeuw nog gemiddeld op 6-7 territoria, in 2019 kon slechts 1 territorium gelokaliseerd worden. Wel zijn er nog meerdere zangwaarnemingen gedaan langs de buitengrenzen van het telgebied.

De grote lijster, ook een rode lijst soort, blijft gelukkig stabiel in dit gebied, maar de matkop (ook een rode lijst soort) hebben we niet meer waargenomen in het onderzoeksgebied. Een duidelijke reden hebben we hier niet voor en of de soort definitief uit het gebied is verdwenen moet nog blijken, feit is wel dat deze soort ook landelijk een negatieve trend laat zien.

Hoe de stand zich verder gaat ontwikkelen moet blijken uit vervolg inventarisaties. Positief is wel dat zo'n 16 soorten tussen 2012 en 2019 weer een stijgende lijn laten zien.

5. Wat is opgevallen

Voor de Oostermaet geldt, net als in de andere gebieden van Stichting IJssellandschap, dat er aan de buitengrenzen van de bospercelen vaak een harde rand/ bosgrens is. Een geleidelijk overgang van open ruimte naar gesloten bos (zoom-mantelvegetatie) is voor veel vogelsoorten als o.a. tuinfluiser, goudvink en geelgors van groot belang. Ook van meer structuur/gelaagdheid in de bospercelen zouden veel vogelsoorten profiteren. Een gelaagdheid heeft niet enkel een positieve invloed op vogels maar op de algehele biodiversiteit.

Er is afgelopen winter 2018-2019 aan de zuidkant van de Slenk gekapt waardoor er natuurlijk veel actie in het bos was. Zulke bezigheden hebben ook altijd invloed op inventarisaties. Voor de toekomst moeten we dit beter gaan afstemmen zodat we niet stukken gaan inventariseren waar nog werkzaamheden uitgevoerd worden.

Kuifmees

Bijlage I – Broedcodes

Code	Omschrijving
0	Waarneming van een volwassen individu buiten de datumgrenzen in mogelijk broedbiotoop zonder aanwijzing omtrent broeden.
1	Waarneming van een volwassen individu tussen de datumgrenzen in mogelijke broedbiotoop zonder aanwijzingen omtrent broeden.
2	Eenmalige waarneming tussen de datumgrenzen van zingend of baltsend individu in geschikt broedbiotoop.
3	Waarneming tussen de datumgrenzen van een paar in geschikt broedbiotoop.
4	Territoriumgedrag (zang, gevechten e.d.) op dezelfde plaats vastgesteld op tenminste 2 dagen die minimaal 10 dagen uit elkaar liggen.
5	Baltsend paar (ook paring) tussen de datumgrenzen in geschikte broedbiotoop.
6	Bezoek van vogel aan een waarschijnlijke nestplaats.
7	Angstkreten of ander gedrag (alarmeren) dat wijst op aanwezigheid van een nest of jongen.
8	Vogel met broedvlekken.
9	Transport van nestmateriaal, nestbouw of uithakken/graven van nestholte.
10	Afleidingsgedrag.
11	Pas gebruikt nest of eierschalen.
12	Pas uitgevlogen jongen van nestblijvers of uitgelopen donsjongen van nestvlieiders.
13	Gebruikt nest met onbekende inhoud. Bezoek door ouders aan een nest waarvan de inhoud niet kan worden vastgesteld, of waarneming van broedende vogel.
14	Transport van voedsel of ontlasting.
15	Nest met eieren
16	Nest met jongen gezien, of de jongen in het nest gehoord.

Bijlage II – Territoriumkaarten

Bijlage III – Territoriumkaarten

Bijlage III – Territoriumkaarten

Bijlage III – Territoriumkaarten

Bijlage III – Territoriumkaarten

Bijlage III – Territoriumkaarten

Bijlage III – Territoriumkaarten

Bijlage III – Territoriumkaarten

Zwarte Mees 1 territorium

Zwarte Specht 3 territoria

Zwartkop 13 territoria

